

נוסח לא מחוקק

פרוטוקול מס' 224

מישיבת ועדת הכספים

יום ב', י"א בטבת החשמ"ו - 23.12.85, שעה 10.00

נ כ ח ו :

חברי הוועדה: י. ארידור - ממלא מקום היושב ראש

- י. ארצי
- נ. ארד
- מ. בר-און
- ד. דנינו
- י. כהן
- י. צבן
- ח. קופמן
- ח. רמון
- מ. שטרית
- ג. שפט
- ד. חיכון

א. דמביץ - היועץ המשפטי לוועדה
ס. אלחנני - יועצת כלכלית

מ. איזנברג - קצרנית

מוזמנים:

- הממונה על הכנסות המדינה י. ברוך
- מ. מנור - האוצר
- י. בליזובסקי - מנהל מרכז ההסקעות
- י. ארד - האוצר
- י. ברשאי - משרד התעשייה והמסחר

סדר-היום:

- צו מס קניה (הטלת כפל מס), החשמ"ו-1985
- צו מס קניה (הטלת מס על טובין המוחקנים במבנה),
החשמ"ו-1985
- צו מכס ומס קניה (חיקוק מס' 4), החשמ"ו-1985
- הקנות מס הכנסה (התאמת סכומים לחודש דצמבר 1985),
החשמ"ו-1985

חקנות מס הכנסה (פטור ממס על הלוואה של בעל
שליטה), התשמ"ה-1985
חוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס' 26), התשמ"ו-
1985
הצעות לסדר-היום

צו מס קניה (הטלת כפל מס), התשמ"ו-1985
צו מס קניה (הטלת מס על טובין המוחקנים במבנה), התשמ"ו-1985

ממלא-מקום היו"ר י. ארידור:

אני פותח את הישיבה.

על סדר-היום:

צו מס קניה (הטלת כפל מס), התשמ"ו-1985

צו מס קניה (הטלת מס על טובין המוחקנים במבנה), התשמ"ו-1985

רשות הדיבור ליועץ המשפטי לוועדה, מר דמביץ.

א. דמביץ:

יש צורך באישור של ועדת הכספים ובאישור של הכנסת להוראות
מסויימות האמורות בתעריף המשולב של המכס ומס קניה, אישור שצריך להנתן
מראש.

היו"ר י. ארידור:

מה רוצים עכשו, במקרה הקונקרטי?

א. דמביץ:

אישורים אלה נחוצים באופן פורמלי בכל פעם שמתפרסם התעריף הגדול
החדש של מס קניה. אלה מחייבים כאילו את הוועדה או את הכנסת, לפי העניין,
לבדוק את כל התעריף רק בגלל אוחו פרט קטן. יעצתי: הוציאו את הפרט הקטן
הזה מתוך התעריף המתחדש פעמיים או שלוש בשנה, שימו את ההוראה המסויימת
הזאת במסמך תחיקתי נפרד ממסמך הקבע, ואז תוכלו חמיד לחדש את התעריף
המלא בלי אישור מוקדם של וועדה הכספים.

היו"ר י. ארידור:

האם זה רק עניין פורמלי?

א. דמביץ:

כן.

היו"ר י. ארידור:

אני מבין שאין התנגדות לאשר צו זה.

היו"ר י. ארידור:

אנו עוברים לצו השני :
צו מס קניה (הטלת מס על טובין המוחקנים במבנה), התשמ"ו-1985.

י. ארד:

גם במקרה זה האיטור הוא פורמלי.

היו"ר י. ארידור:

אנו מאשרים צו מס קניה (הטלת מס על טובין המוחקנים במבנה),
התשמ"ו-1985.

א. דמביץ:

צו אחד מעבירים לאיטור הכנסת וצו אחד מאשרת הוועדה.

היו"ר י. ארידור:

איזה צו מעבירים לאיטור הכנסת?

א. דמביץ:

צו מס קניה (הטלת מס על טובין המוחקנים במבנה), התשמ"ו-1985.

היו"ר י. ארידור:

אנחנו מאשרים צו זה ונביא אותו לאיטור הכנסת.

צו מכס ומס קניה (תיקון מס' 4), התשמ"ו-1985

היו"ר י. ארידור:

אנו עוברים לסעיף הבא בסדר-היום:
צו מכס ומס קניה (תיקון מס' 4), התשמ"ו-1985.

י. ארד:

בישיבה הקודמת של הוועדה סוכם להזמין לדיון בצו זה את נציג
משרד התעשייה והמסחר, והם הוזמנו לטובע טעבר.

היו"ר י. ארידור:

להיום הם הוזמנו?

ס. אלחנני:

באותה צורה שהם הוזמנו בפעם שעברה.

היו"ר י. ארידור:

עכשו הם אינם. אין טעם לקיים את הדיון בלעדס. לכן אנו מחים
את הדיון בצו זה.

חוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס' 26), התשמ"ו-1985

היו"ר י. ארידור:

אנו עוברים לסעיף הבא בסדר-היום:
חוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס' 26), התשמ"ו-1985.

ט. אלהנני:

אנשי משרד האוצר הוזמנו לשעה 11.00.

היו"ר י. ארידור:

אני מפסיק את הישיבה עד שעה 11.00.

(ה פ ס ק ה)

היו"ר י. ארידור:

אנו מחדשים את הישיבה.

הצעה לסדר-היום לחבר-הכנסת דנינו.

ד. דנינו:

בשבוע שעבר העליתי נושא שחרור הכספים למעונות היום. והובטח לנו במפורט שהנושא יובא לדיון בוועדה ביום ה' שעבר או בתחילת שבוע זה, דהיינו היום. לכן אני מבקש לדון בנושא.

נ. ארד:

אני חושבת שועדת הכספים אינה יכולה לדון בשום נושא עד שלא תדון בכל ההעברות התקציביות הנובעות מההסכם הקואליציוני. העברות אלו כוללות לא רק הקצבה למעונות יום אלא גם כל מה שקשור באמנות לעם ובמוסדות חינוך ותרבות והקצבה להתיישבות. אמרתי ליושב ראש הוועדה, שזכותו להשאיר שניים-שלושה נושאים שהם במחלוקת, אבל יש נושאים שלגביהם יש תמימות דעים בוועדה, וצריך להביאם לדיון ולאישור. לכן אני מבקשת שלא נדון בשום נושא עד שיאושרו ההעברות התקציביות.

היו"ר י. ארידור:

כל מה שאני יכול להגיד הוא, שנושאים אלה נוגעים ליושב ראש הקבוע של הוועדה, ואני אעביר לו אותם עוד היום.

נ. ארד:

אני מבקשת להצביע על הצעתי.

היו"ר י. ארידור:

זכותך בהחלט לבקש הצבעה, והיושב ראש הקבוע יקבע את מועד ההצבעה. את מועד ההצבעה קובע יושב ראש הוועדה. בזה עניתי על משאלתך.

נ. ארד:

חבר-הכנסת דן תיכון המולמד לימד אותנו שזכותנו לבקש הצבעה על הצעה לסדר-היום בישיבה שבה מועלית ההצעה לסדר-היום. לכן אני מבקשת להעמיד להצבעה את הצעתי, שהוועדה לא תדון בשום נושא עד שלא יובאו לפניה ההעברות התקציביות.

היו"ר י. ארידור:

הדבר הכי מסוכן הוא להסתמך על התקנון, כי יש בו כל-מיני חטובות לכל מיני שאלות. החטובה הפורמלית היא, שבכלל אין זכות, לפי התקנון, להעלות הצעות לסדר-היום בתחילת הישיבה או באמצע הישיבה, אלא רק לאחר שמוצה סדר-היום, וזו סמכותו של היושב ראש. מה שנעשה בוועדת הכספים, שמאפשרים להעלות הצעות לסדר-היום בתחילת הישיבה זה טוב, כי זה מאפשר התבטאת מיידית על אירועים. אבל העובדה שמגמישים את התקנון, אינה אומרת - - -

ד. תיכון:

חברת-הכנסת נאווה ארד, בסוף הישיבה את יכולה שלא לתת להתפזר ולדרוש שהוועדה תקבל החלטה.

היו"ר י. ארידור:

זו הייתה שובה פורמלית. ואם אני ממלא מקום יושב ראש הוועדה, ואני ממלא מקומו באופן זמני, אינני הולך לעשות דברים שלא נראים ליושב ראש. היושב ראש זכותו לנהל את הישיבה. אני ממלא מקומו באופן טכני, כדי להקל עליו ועל חברי הוועדה. אני אינני מנהל מדיניות בוועדה.

אנו עוברים לסדר-היום וחוזרים לצו מכס ומס קניה (תיקון מס' 4), החטמ"ו-1985. באחת הישיבות הקודמות דנו בצו זה שענינו הסלת הגנה מיוחדת על קפה פילטר. דחינו הסלת הגנה מיוחדת על קפה פילטר וביקשנו לשמוע הנמקות להסלת הגנה זו.

מר ברטאי ממשרד התעשייה והמסחר יביא לפנינו הנמקות אלו.

י. ברטאי:

ההמלצה להעלאת המכס על קפה פילטר יצאה מחאנו. היא עברה בוועדה להגנה על תוצרת הארץ שמשתתפים בה נציגים של גופים שונים ביניהם ליכת המסחר, התעשיינים ונציגי משרד הממשלה. היא ועדה מייעצת - - -

ד. תיכון:

רוב חבריה הם עובדי מדינה.

י. ברטאי:

מה שקורה הוא שהמוצר שבו מדובר, יש בו ערך נחסך גבוה. ולפי הקריטריונים שלנו, אנחנו נותנים הגנה של 20% על הערך הנחסך. מאחר והערך הנחסך במוצר זה הוא גבוה, מעל 50%, ובהתחשב בכך שאין קונים קפה, אלא הקפה מיוצר בארץ, המלצנו על העלאת המכס על הקפה-פילטר המיובא. אנו הבאנו בחשבון את החמלוגים שהמפעל משלם לחברה הבלגית.

היו"ר י. ארידור:

האם הוועדה רוצה לקיים דיון או רוצה להצביע מייד נגד.

ד. תיכון:

אני מציע לנציג משרד התעשייה והמסחר לקרוא את הפרוטוקול של ישיבת הוועדה ולהשיב על השאלות שנשאלו.

היו"ר י. ארידור:

חברת-הכנסת נאווה ארד רוצה לקיים דיון?

נ. ארד:

כן.

היו"ר י. ארידור:

בבקשה, חברת הכנסת ארד.

נ. ארד:

אני לא הבינתי את ההסבר שניתן.

י. ברסאי:

לפני יותר משנה התחילה "עליח" לייצר במפעל בלוד קפה פילטר הארוז במיכל פלסטי לטימוש חד-פעמי. קפה זה מיועד למסעדות ולבתי-מלון, אבל חלק קטן הולך לטוק הקמעונאי. קיים ייבוא של קפה-פילטר לארץ. כאשר "עליח" התחילה לייצר את קפה הפילטר פנתה בבקשה לקבל הגנה מפני ייבוא מתחרה. יש קריטריון במשרד האוצר שמגיע 20% הגנה בתוספת מרכיב מכס, כי אם בלמנט המיובא גלום מכס מסוייט, זה צריך לבוא לידי ביטוי במוצר המוגמר.

לאחר דיון הגענו למסקנה שהמרכיב שהמדינה חוסכת על-ידי ייצור קפה הפילטר בארץ הוא 50%, כולל התמלוגים שחברת "עליח" משלמת לחברה הבלגית. הערך הנחסך הוא יותר גבוה מאשר בקפה רגיל, כי כאן אין קונים קפה ארוז אלא מדובר במוצר שהקפה הוא חלק קטן בו, והעיקר הוא המיכל הפלסטי. העלות המכס מ-104 ל-111 אחוז אינה צריכה להשפיע על המחיר. כיוון שיט הוצאות הובלה, אחסון ושיווק בארץ, הייקור איננו מ-104% ל-111%, אלא אנו מעריכים שהייקור יהיה ב-3%-2% והייחור ייספג.

י. צבן:

אני מתייחס בלב כבד לנייר שהגישה "עליח". אני לא הייתי בישיבה כאשר אנטי "עליח" הופיעו.

היו"ר י. ארידור:

אתם רוצים לשמוע את "עליח"?

י. צבן:

כן.

היו"ר י. ארידור:

אם רוצים שנשנע את "עליח", נדחה את הדיון. חבר-הכנסת תיכון מבקש לשאול מספר שאלות על מנת שהחשובה עליהן תינתן בישיבה הבאה.

ד. תיכון:

אלו הן השאלות ששאלתי בישיבה הקודמת:
האם מפעל "עליח" לייצור קפה הוא מפעל מאוטר?
האם לוד היא אזור פיתוח?
מהו החלק של הייבוא מכלל הייצוא?
כמה מועסקים במפעל?
איך מתחלקות העלויות בין הקפה ובין המיכל הפלסטי?
אם הייבוא ייפסק, האם "עליח" תהפוך למונופול ומה תהיה השפעת הדבר?

י. צבן:

מהי העלות של החלק של העבודה בקפה הזה?

ד. דנינו:

בדברי ההסבר נאמר, שהמפעל נותן הרבה תעסוקה. אני רוצה לדעת כמה אנשים עובדים במפעל. זאת ראשית.

שנית, האם מקיימים השגחה מלאה על הכשרות במפעל?

א. שלום:

תחרות. אם "עליית" אינה מייקרת את המוצר הזה, הרי זה מטום שיש לה מתחרה, ומתחרה קטן. אם המתחרה ייעלם, יקרה מה שקרה בשנה שעברה לגבי מחירי הסוקולד.

ס. אלחנני:

לטכת המסחר העלתה אח שאלח המכסים על סוגי קפה אחרים המיובאים לארץ, כמו קפה באריזת ווקוס.

היו"ר י. ארידור:

לישיבה הבאה נזמין את נציגי "עליית" והיבואנים ונציגי משרד האוצר ומשרד התעשייה והמסחר. אנו דוחים המשך הדיון בצו זה.

חקנות מס הכנסה (החאמת סכומים לחודש דצמבר 1985), התשמ"ו-1985
(מכתבו של שר האוצר מיום י' בטבת התשמ"ו-22.12.85)

היו"ר י. ארידור:

אני רוצה לשאול את חברי הוועדה, האם הם מוכנים לאשר חקנות מס הכנסה בענין עדכון מדרגות המס ב-4%, מבלי שהחקנות הונחו על שולחן הוועדה.

י. צבן:

האם הכרחי שהאישור יינתן היום?

היו"ר י. ארידור:

אומרים לי שכן.

ד. תיכון:

האם סמדר אלחנני בדקה את החישובים של האוצר? אולי יש בהם טעות?

ס. אלחנני:

אני סומכת על החישוב שלהם.

י. ברון:

הואיל ועדכון זה נכלל בהסכם עם ההסתדרות, והואיל ובעבר נהגנו לפנים משורת הדין לא רק לעדכן את מדרגות המס פעם בשלושה חדשים כאמור בחוק, אלא היינו מעדכנים כל חודש, כאשר היתה תוספת יוקר - מן הראוי שעכשו לא נשחק את תוספת היוקר וניתן אותה במועד. ב-25 לחודש זה צריך להיות מוכן. המחשבים כבר עובדים, אם לא ניתן הוראה זה לא ישולם החודש.

היו"ר י. ארידור:

אנו מאשרים את החקנות כפי שהובאו על-ידי האוצר.

חקנות מס הכנסה (החאמת סכומים לחודש דצמבר 1985),
התשמ"ו-1985 - א ו ש ו ר ו

י. ברון:

בימים הקרובים נביא בפני הוועדה עדכון זקיפת הוצאת רכב חלה-חדשי בהתאם לעלייה המדד.

י. צבן:

מתי זה יהיה?

י. ברון:

בימים הקרובים.

י. צבן:

האם זה נכון שתוספת היוקר של 4% לא תחול על מבוטחי הביטוח

הלאומי?

י. ברון:

מי אמר?

י. צבן:

ועל הקשישים?

י. ברון:

הקצבאות מעודכנות.

חקנות מס הכנסה (פטור ממס על הלוואה של בעל שליטה),
התשמ"ה-1985

(מכתבו של שר האוצר מיום כ' באב התשמ"ה-7.8.85)

היו"ר י. ארידור:

אנו עוברים לסעיף הבא בסדר-היום:

חקנות מס הכנסה (פטור ממס על הלוואה של בעל שליטה), התשמ"ה-

1985.

ד. תיכון:

אני מבקש הסבר.

היו"ר י. ארידור:

הממונה על הכנסות המדינה יתן הסבר.

י. ברון:

ב-7 באוגוסט הבאנו הצעה שלא נראתה לא למשלחת ולא לוועדת המשנה

בראשותו של חבר-הכנסת רמון. אחרי הדיון שנחקייס בוועדת המשנה, אנו רוצים להציע שיפור מסויים, מבלי שהוא יאמת את הפחדים שהיו בסוגיה זו.

ד. תיכון:

אולי חסביר את ההצעה?

י. ברון:

ההצעה הייתה, שאם בעל מניות בחברה משקיע בחברה שלו כסף בדרך של הלוואה - ועד היום הדרך שהוא נהג בה על-מנת שלא לשחוק את כספו היתה החזקת הכסף בפקדון בבנק, בתפ"ס או בפק"ם או בניירות ערך, ועל-ידי כך היה מבטיח עלייה מדד פטורה "בק סו בק", הבנק היה נותן הלוואה לחברה והחברה היתה מנכה את הפרטי ההצמדה, זה היה גורם לפער בריבית, כאשר למעשה היה מוכן להעביר את כספו ישירות לחברה, אם היינו מאפשרים לו לקבל את

ההצמדה כפי שזה נעשה בפועל אם הוא עושה זאת דרך הבנק.

י. צבן:

ואז הוא מוותר על הריבית?

י. ברון:

כן.

אמרנו שאנחנו מוכנים ללכת להליך זה, שתמיד היו לגביו פחדים, בחנאי מסכום ההלוואה יהיה משמעותי, כלומר שלא יפחת מ-5 מליון שקל צמוד למדד חודש מאי שפורסם ביוני. ולמעשה היום הסכום הוא כבר 8 מליון שקל.

ד. תיכון:

מדוע לא צמוד מ-1 באפריל?

י. ברון:

כי עשינו את החישוב לגבי אותו מועד. למעשה הסכום הוא שרירותי.

אמרנו שההלוואה צריכה להנתן לתקופה של לפחות שלוש שנים, כי אמרנו שמי שרוצה לתת הלוואה, ההלוואה צריכה להיות לצורך אמתי. אמרנו שהריבית תטולם רק בסוף תקופת ההלוואה. ועוד אמרנו, שהתקרה של ההצמדה תהיה 90% כמות שהיא בחוק המיסוי (הוראת שעה), כדי שלא תהיה העדפה להטקיע בהון המניות. נוסף לכך אמרנו, שבעל המניות לא יעמוד בחוב לחברה העולה על 5% מסכום ההלוואה, כי יכול להיות מצב שמצד אחד נתן הלוואה ומצד שני היחה משיכה, שולמו עבורו סכומים והוא בחובה, ואז הוא מאבד את כל הזכויות. אמרנו שנגביל זאת ב-5%.

כמו כן אמרנו, שההלוואה אינה יכולה לנבוע מהעברת נכסים באופן פרטי לחברה 12 חודש לפני או אחרי תאריך מתן ההלוואה, כי לא חשבנו שיש מקום לעודד פיקציות. זאת אומרת, אדם שיש לו רכוש פרטי יעבירו לחברה ופתאום יזכה להפרטי הצמדה, מה שלא היה זוכה לו באמצעות הבנקים.

אחרי הדיון בוועדת המשנה ואחרי דין ודברים עם הארגונים הכלכליים, אנחנו מוכנים היום לתיקון לקולא בכמה סעיפים. אנחנו נוספים לומר:

א. תקופת ההלוואה תהיה לא 3 שנים, גם לא 6 חודשים או פחות, כפי

שדרשו הסוכנים, אנחנו מוכנים שזמן פרעון ההלוואה יהיה לא מוקדם מתום שנת המס לאחר שנת המס שבה ניתנה ההלוואה.

ד. תיכון:

האם יש נוסח בכתב?

י. ברון:

אני מסביר כרגע מה אנחנו מוכנים להציע. במקום סעיף 3 בהגדרות -

היו"ר י. ארידור:

אני מבין שהאוצר מתחייב להגיש נוסח בכתב לפני ההצבעה.

א. שלום:

זה אינו דיון?

היו"ר י. ארידור:

זה דיון, אבל כדי שנאשר, האוצר יביא נוסח בכתב.

י. ברון:

הנוסח מונח לפניכם ועליו היה דיון מקיף בוועדת המשנה ובמליאת

הוועדה.

ג. ארד:

אני רוצה לראות את נוסח הדברים בכתב.

היו"ר י. ארידור:

שמעתי בקשות חברי הוועדה שיהיה נוסח בכתב. אמרתי שיהיה נוסח בכתב לפני ההצבעה. זה אינו אומר שאנו צריכים להפסיק את הדיון.

י. ברוך:

יש סיבה מדוע לא הבאתי נוסח בכתב.

ג. ארד:

איזו סיבה.

י. ברוך:

אומר. אנחנו הבאנו לפניכם הצעת תקנות, וזו הצעת האוצר. בדיון שהיה בוועדת המשנה ואחר-כך במליאת הוועדה, ואחר-כך שוב בוועדת המשנה, ובנוכחות המשלחות גם בוועדת המשנה וגם במליאת הוועדה, נתבקשנו לשקול אפשרות להציע הקלה. אינני בא להציע היום הקלה שיגידו לי שאין מקבלים אותה.

ד. תיכון:

זו זכותנו.

היו"ר י. ארידור:

אני חושב שיפה שבא מר ברוך ואומר, שלפני שהוא מגיש נוסח בכתב, הוא רוצה לשמוע דעת החברים.

י. ברוך:

בסעיף (3) בהגדרת הלוואה כתוב: "ההלוואה ניתנה לתקופה של שלוש שנים לפחות". אנחנו נאמר: "מועד פרעונה של ההלוואה לא יקדם מתום שנת המס שלאחר שנת המס שבה ניתנה ההלוואה!"

הכוונה היא שמי ששנת המאזן שלו ינואר-דצמבר, אם יתן הלוואה לחברה בחודש דצמבר, דה פקטו יהיו לו הימים שעד סוף מרס פלוס שנה, ומי שהמאזן שלו אפריל מרס, יהיו לו הימים שעד סוף מרס ועוד שנה.

השינוי השני שאנו מוכנים להציע הוא, בסעיף 2(2) אנו מוכנים כי במקום 5% יבוא 10%; כלומר אנו מוכנים להעלות את החוב של בעל השליטה הנותן הלוואה לחברה מ-5% ל-10%, כי אמרו לנו שיכולים להיות מקרים, שבעל החברה נסע לחו"ל ואמר לפקידה, שכאשר יבואו חשבונות החשמל, תשלמם. לכן אנו מציעים שלא להגביל את החוב ב-5% אלא ב-10%.

דבר נוסף שאינו כתוב, ואני רוצה להודיע עליו והוא לא יהיה בחקנות:

ליום הון המניות בחברה צמוד ב-90% מפני שחיקת האינפלציה. אנחנו רוצים להשאיר זאת כפי שזה מופיע בהצעת התקנות אחרי פסקה (4):

"סכום השווה לסכום ההלוואה כשהוא מוכפל ב-90% משיעור עליית

המדד".

אנחנו רוצים להשאיר זאת ב-90%. הודענו כבר בוועדה, שאנחנו עומדים להביא תזכיר הצעת חוק ל-1986 ולשנים הבאות, בו נציע הצמדה של 100% כי שיעורי עליית המדד קטנים. כאשר נעשה זאת שם, נעשה זאת גם פה.

י. ברוך

אלה הם שני תיקוני ניסוח, ותיקון אחד שיבוא בעתיד.

ח. רמון:

פרשה זו מתגלגלת בוועדה כבר הרבה זמן. מרוב יאוש הגסתי הצעת-
חוק פרטית כדי לנסות לקדם את העניין.

י. צבן:

מה מטריד אותך בעניין זה?

ח. רמון:

מה שמטריד אותי הוא, שאם אני בעל עסק ורוצה להשקיע בעסקי, אינני יכול, כי הפרטי ההצמדה אינם פטורים ממס. אני משקיע היום 100,000 דולר, אחרי שנה יש לי 10,000 דולר, מבחינת המס, כי אני חייב במס על 5,000, אם אני רוצה להוציא אותם.

י. ברוך:

זה כאשר האינפלציה היא 100%.

ח. רמון:

לכן לא השקיעו, לא נמצא מסורף שישקיע בתנאים אלה, ואני לא ראיתי כאן פוטנציאל הכנסות למדינה, כי לא השקיעו. מאידך אם אדם השקיע את כספו בבנק, קיבל ריבית וכנגד זה לווה כסף מהבנק ב-25%, כאשר כל הריביות הן הוצאה מוכרת. ומבחינת הכנסות המדינה מהבנקים, היה כאן אבדן הכנסה. זהו אבסורד, והאבסורד גדול יותר כאשר הריבית מטורפת, כי גם אם זו הוצאה מוכרת, היא צריכה להיות הוצאה מוכרת מרווח ולא מהפסד.

פרשה זו נתגלגלה בוועדת הכספים ובוועדת המשנה כשנה. האוצר ראה שכנה בכך שהדבר יהיה פתוח. אמרנו להם שהם רואים צל הרים כהרים, אבל לא הצלחנו לשכנע אותם. אנשי מס הכנסה חששו מתרגילים שיעשו, שיכניסו ויוציא כסף מהחברה. אני יושבתי ובדקתי את הדברים, כיוון שהיום ניתן להוציא כסף בלי הגבלה. אני הצעתי למס הכנסה, שאפשר יהיה להכניס כסף לחברה רק 4 פעמים בשנה. היה בעניין זה דין ודברים. הממונה על הכנסות המדינה -

י. ברוך:

עוזי שטינברג הופיע פה ואמר שאסור לעשות זאת, זה יהיה אסון

למדינה.

ד. תיכון:

גם אתה אמרת.

י. ברוך:

במתכונת שאני מציע - לא.

ח. רמון:

הם היו נוקשים וראו בכך אסון. קיימנו מספר דיונים בוועדת המשנה. דברנו עם שר האוצר, ומה שמציעים היום זה המכסימום שהממונה על הכנסות המדינה - ואני מניח גם שר האוצר - מוכנים ללכת בעניין זה.

ח. קופמן:

על כמה זמן מדובר?

ח. רמון:

על שנה ויום.

לפני שנחתי את הסכמתי דברתי עם הגופים במשק שלחצו על כך. לטכת רואי החשבון היתה בעד ההצעה שאני הצעתי, אבל גם לטכת רואי החשבון וגם גופים אחרים שרצו בדבר מבינים שזה המכסימום שהם יכולים להשיג בתנאים הנוכחיים.

ח. קופמן:

זה יהיה נסיוני?

ח. רמון:

התקנות הללו אינן מוגבלות בזמן. וכאשר תבוצענה אנשי מס הכנסה יראו שהפחדים שלהם אינן להם בסיס. כיוון שעכשו יש כוונה לקבוע שנת מס אחת, כדי שלא יהיו עשרים שנות מס במדינת ישראל, שנת המס הקרובה תהיה קצרה, 9 חדשים, ואז אנחנו מדברים על 9 חדשים ויום ולא 12 חדשים ויום. במקרה אחר תהיה שנת המס עוד יותר קצרה מאפריל עד דצמבר, ואז התקופה תהיה 6 חדשים ויום.

לכן להעירתי אנו צריכים לאשר את התקנות בתיקונים שהציע מר ברוך ולאפשר לאנשים ששנת המס שלהם דצמבר-ינואר לתפוס את העניין. אנשי לטכת המסחר, גם אם לא באו, זה מקובל עליהם.

י. ברוך:

אני יכולתי לומר זאת.

ח. רמון:

אתה מייצג את הממשלה, אני מייצג את הכנסת. הם מקבלים את זה, ואני מבקש מהוועדה לקבל זאת כמכסימום האפשרי בתנאים הנוכחיים.

יש לי בקשה אל חברת-הכנסת נאוה ארד שבצדק רוצה לעכב אישור נושאים בוועדה עד שלא תאושרנה ההעברות התקציביות. אני בעד זה שנעניש את הממשלה וכל הצעה שתבוא מצד הממשלה, נתייחס אליה כפי שצריך עד שהממשלה תבצע מה שהוחלט. אינני מציע שנוהג כך לגבי נושאים שהם יוזמת הוועדה או שאי-אישורם פוגע בציבור. כמו שחשבתי שאסור להעניש את השכירים בגלל ויכוח על עדכון מדרגות המס, כך אינני חושב שאנחנו צריכים להעניש את הציבור שמעוניין בתקנות אלו, ואם לא נאשר אותן היום, לא יוכל להנות מהן. אני מציע שנפעיל סנקציות נגד הממשלה, לא נגד הציבור.

א. שלום:

אני מצטרף לדבריו האחרונים של חבר-הכנסת רמון. אני חושב שיש זמן שצריך להפעיל סנקציות נגד הממשלה לגבי הנושאים שהיא מעוניינת בהם.

לגבי ההצעה שלפנינו, שמחתי לשמוע את השינוי שמציע הממונה לגבי התקופה. לפי דעתי, עד עכשו המצב היה שמרבית האנשים בעלי השליטה, אם בחטיבה ואם בסקטורים אחרים, עשו "תרגילים" ולא יכלו לסייע לעסק שלהם בגלל המיסוי. לגבי החקלאות אני יכול להגיד שתקנה כזאת קיימת כבר שנתיים, מ-1983, והיא תרמה רבות; כי בעבר היה מצב שחברי האגודה מצד אחד היתה להם האפשרות להשקיע כסף, אבל מצד שני היו משלמים מלוא המס על הריבית, ואפילו את האינפלציה לא היו מקבלים. התקנה שהותקנה לגבי החקלאות תרמה לכך שהחברים יכולים לסייע למשקם.

אני בדיעה שצריך לתמוך בתקנות בתיקונים שהוצעו על-ידי מר ברוך.

שמחתי לשמוע את התיקון לגבי מספר השנים, כי בתקופה של שלוש שנים, שהוצעה בהצעה המקורית, כל אחד יכול להשקיע באפיקים אחרים ולקבל יותר

משטר בעסק שלהו.

י. צבן:

אני רוצה לשאול את הממונה על הכנסות המדינה, האם הוא רגוע לגמרי מהתקנות האלה? זו שאלה ראשונה.

השאלה השניה - האם אינך סבור שבנושא של 5% שאתה מציע לחקן אותו ל-10% היה רצוי לקבוע גם חקרה בסכום אבסולוטי. מה שעמד לנגד עיניכם הוא המשקיע הבינוני, ואז הסכומים שמדובר עליהם, הם סכומים של עשרות דולרים. אבל אם יש הלוואת בעלים גדולה, 10% מקבלים משמעות אחרת לגמרי. ואז השאלה היא, האם לא צריך לקבוע חקרה?

י. ברון:

לא אתנגד לקבוע חקרה של 500,000 שקל, 10% מ-5 מליון שקל.

י. צבן:

5 מליון שקל זה סכום המינימום של ההלוואה.

י. ברון:

אני כוכן להסכים לכל סכום שאתה רוצה. לי אין התנגדות.

י. צבן:

אני מבקש לקבוע חקרה.

ח. קופמן:

הנושא שאינו ברור לי כל כך הוא הנושא של ה-5% שאתה מציע לחקן אותם ל-10%. זאת אומרת, בתקופת ההלוואה נמסך על-ידי בעל השליטה 10% מהחברה, ואם נניח שיש כמה בעלי שליטה, ואחד מתוך פזרנות או מתוך רשלנות הוציא יותר, הא פוגע בהלוואה של בעל השליטה האחר.

י. ברון:

כל אחד בפני עצמו, בעל שליטה או קרובו.

ח. קופמן:

פה אם אתה קרוב אתה אבוד.

י. ברון:

זה איננו אפקטיבי בחברה צבורית, אלא רק בחברה פרטית.

ח. קופמן:

זה יכול להיות רלבנטי לגבי חברה פרטית של שני אחים, כאשר פורץ ריב ביניהם.

גם נושא הריבית אינו ברור. ההכנסה מריבית תהיה פטורה ממס.

באיזו רמת ריבית מדובר?

י. ברון:

90% הצמדה.

ח. רמון:

ההגדרה של ריבית לפי החוק, כולל הפרשי הצמדה.

ח. קופמן:

ריביית השומרת ריאליה על הערך?

ח. רמון:

כן.

ד. תיכון:

אם מבקשים החייצות סיעתית - - -

נ. ארד:

אני מבקשת החייצות סיעתית.

ד. תיכון:

ההצבעה תהיה מחר?

היו"ר י. ארידור:

כן.

האם הוועדה רוצה שבתקנות תהיה הגבלת המכסימום?

ח. קופמן:

השאלה אינה ברורה.

ח. רמון:

הלווייתני לחברה מליון דולר, אם אני מושך עד 100,000 דולר, מותר לי. הנימוקים שהעלו נציגי הארגונים הכלכליים הם, שיש הוצאות שוטפות של האיש כבעל העסק שעוברות דרך העסק - - -

ח. קופמן:

או שהיתה טעות.

י. ברון:

אם זו טעות, אין בעייה, מחקנים.

ח. רמון:

אז הסכום יכול להיות מליון שקל או שני מליון שקל, אבל הוא אינו יכול להיות 100 מליון שקל. לכן יש הגיון בהגבלה. אני מציע לחבר-הכנסת צבן להיות יותר נדיב. אני מציע לקבוע 10% אך לא יותר מ-10 מליון שקל.

י. צבן:

זה סכום גדול מדי.

ח. קופמן:

בכל העולם יש הלוואת-בעלים. פה, בגלל האינפלציה, חושבים שנעשים

טריקים. אינני מדבר על בעל מקצועי חפשי, רופא או רואה חשבון, שאצלם 10 מליון שקל זה סכום משמעותי. אבל בעסקים כבדים, ימכרו רכוש ויכניסו לעסק, ואז מתוך מליון דולר 10% הם 100,000 דולר, ולא דוקא סכום שהוצא לנסיעה. היתה טעות, האיש העריך שההלוואה שלו היא 800,000 דולר או 700,000 דולר, ואמר לפקידה שתוציא 10%.

היו"ר י. ארידור:

מה החקרה שאתה מציע?

ח. קופמן:

50,000 דולר.

י. ברוך:

5 מליון שקל.

היו"ר י. ארידור:

מר ברוך יגיש מחר את התיקונים בכתב.

ח. קופמן:

הסכום של 5 מליון שקל צמוד?

י. ברוך:

הכל צמוד.

היו"ר י. ארידור:

מר ברוך יגיש מחר את התיקונים בכתב, כולל התקרה של 5 מליון שקל, ואז נצביע.

ד. תיכון:

ורואי החשבון יהיו מוכנים לנפק איטור? יהיה גילוי דעת מיוחד של רואי החשבון?

י. ברוך:

בעת הגשת הדו"ח רואה החשבון מאשר שיש הלוואת-בעלים.

ח. קופמן:

בעל הליטה נותן הלוואה של מליון דולר.

י. ברוך:

איפה יש בחברה פרטיה הלוואה של מליון דולר?

ח. קופמן:

למה לא?

היו"ר י. ארידור:

מר ברוך, תחשוב עד מחר גם על תקרת הסכום.

ח. קופמן:

מה הם 3,000 דולר?

היו"ר י. ארידור:

יש משהו בהערה של חבר-הכנסת קופמן. יכול להיות שצריך ללכת מעבר ל-3,000 דולר. אחן דוגמה: נניח שהוא נסע לחוץ-לארץ עם אשתו, סכום הנסיעה עלול לעלות על 3,000 דולר.

ד. תיכון:

הלוואת-בעלים הופכת להון עצמי לענין החוק לעידוד השקעות הון?

י. ברוך:

זה תלוי באיזור מרכז ההשקעות.

ד. תיכון:

יש כאן בעייה, תחאמו את הדברים.

חוק לעידוד השקעות הון (תיכון מס' 26), החטמ"ו-1985

היו"ר י. ארידור:

אנו עוברים לסעיף הבא בסדר-היום:
חוק לעידוד השקעות הון (תיכון מס' 26), החטמ"ו-1985.
רשות הדיבור ליועץ המשפטי לוועדה, מר דמביץ.

א. דמביץ:

כידוע לכמה מהחברים היום התכנסה ועדת הכנסת ודנה בשאלה האמנם הגליון הלבן שלפני הוועדה, שלפיו מוסיפים סעיף 40יא וסעיף 51 לחוק לעידוד השקעות הון, יש בו נושא החורג מהצעת החוק שלפני הוועדה.

י. צבן:

מי העלה את השאלה?

א. דמביץ:

חבר-הכנסת תיכון.

ועדת הכנסת החליטה, שזה נושא חדש ועל הממשלה להגיש הצעות אלו בצורה של חוברת כחולה והחוברת הכחולה תידון במליאה בקריאה ראשונה ואחר-כך תועבר לוועדת הכספים. זה אומר שהוועדה ממטיכה לטפל בחוק שלפניה מתוך הנחה שסעיפים אלה לא יכללו בחוק זה. יש להניח שהם יוצעו וידונו - וחבר-הכנסת תיכון כבר אמר בעצמו שהוא יטה לאשר אותם, כאשר ידונו בנפרד, אבל לא במסגרת זו. נותרו בחוק זה עוד שני סעיפים שהוועדה עוד לא דנה בהם. היא דנה ואישרה 9 סעיפים מתוך 11.

היו"ר י. ארידור:

אני הייתי מציע מבחינה פרוצדורלית, שנמשיך לדון בסעיפים אלה, אבל לא נביא את החוק לקריאה שניה ולקריאה שלישית אלא לאחר שתידון הצעת החוק החדשה שתוגש על-ידי הממשלה.

י. צבן:

יש אפשרות כזאת?

היו"ר י. ארידור:

כן.

ד. תיכון:

היה מי שטען בוועדת הכנסת שכתוצאה מעיכוב סעיפים אלה נגרמים הפסדים גדולים למדינת ישראל.

ח. רמון:

יגישו הצעת חוק.

ד. תיכון:

נציגת משרד המשפטים אמרה, שכל יום שזה מעוכב, זה גורם להפסדים.

היו"ר י. ארידור:

בחוק מסוג זה כדאי למעט בתיקונים.
אנו עוברים לסעיף 10 בחוברת הכחולה.

ד. תיכונ:

בזמנו נאמר על-ידי מי שהגיש לוועדה את הבקשה לאשר מענק הטבון של 5%, מי שהיה מנכ"ל משרד התעטיה והמסחר, מר מר-חיים, שמענק ההטבון נוצר רק כדי שלא לקפח את הייצור המקומי בהשוואה ליבוא נכסי השקעה ואנחנו לא קבלנו תשובה לטענה זו.

י. כהן:

אנחנו דנו בחוק - ולפי מיטב זכרוני ישיבה אחת בה נדון החוק אני ניהלתי - וכמה דברים בחוק לא נראו בעיני הוועדה; למשל, הפחתת המענק ואי-ביצוע ההסדר עם קופות-הגמל. הממשלה לא דנה בהטבות שלנו על נושאים אלה. לכן אנחנו צריכים להמתין לתשובת הממשלה בנושאים אלה.

היו"ר י. ארידור:

מי מפריע לך לאשר או לא לאשר?

י. כהן:

אני רוצה באישור החוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס' 26), אבל יש בו כמה דברים יסודיים שהממשלה צריכה לדעת, שועדת הכספים לא תאשר אותם.

היו"ר י. ארידור:

אישרנו 9 סעיפים. אתה חפשי לבקש רביזיה על כל סעיף טאטה רוצה. אבל אי אפשר לדבר בהכללה, חייבים להתייחס לסעיף מסויים.

י. כהן:

הגענו לסעיף 9 ומעבר לו לא התקדמנו. אמרנו שאי אפשר להתקדם עד שהממשלה לא תיתן תשובות.

היו"ר י. ארידור:

סעיף 9 אושר?

י. כהן:

כן. על הסעיפים שאחרי סעיף 9 אנחנו רוצים תשובת הממשלה.

ח. רמון:

אנחנו דרשנו תשובה על ביצוע ההסדר עם קופות הגמל בסכום של 200 מליון דולר. אמרתי שאם ההסדר הזה לא יבוצע, אצביע נגד. אני מציע שנסיים הדיון בסעיפים כפי שהם, כי הם אינם קטורים בהסדר על 200 מליון דולר, כי הסדר זה אינו בא לידי ביטוי בחוק, אלא הוא יובא בתקנות.

היו"ר י. ארידור:

החלטנו למזג את ההבאה לקריאה שניה ולקריאה שלישית של שני החוקים.

ח. רמון:

אני מציע לסיים הדיון בחוק, להניח אותו במקרה ולא להביא אותו לקריאה שניה ולקריאה שלישית.

היו"ר י. ארידור:

אבל אפשר לאתר את הסעיפים שטרם אושרו?

ח. רמון:

כן.

י. כהן:

אתה בעד הפחתת המענק?

ח. רמון:

לא.

היו"ר י. ארידור:

הודעתי על דעת הוועדה, שנסיים את הדיון בחוק, נצביע בעד, נצביע

נגד - - -

נ. ארד:

לא נצביע בכלל.

היו"ר י. ארידור:

- - - לא נגיש אותו לקריאה שניה ולקריאה שלישית אלא בשילוב עם

החוק הסני. אין מניעה לדון ולהצביע עכשו על סעיפים 10 ו-11 בחוק שלפנינו. הודעתי מסיבות אחרות, שחוק זה יוגש לקריאה שניה ולקריאה שלישית יחד עם החוק שלא הוגש לקריאה ראשונה. יכול כל חבר הוועדה לעצור הבאת החוק לקריאה שניה ולקריאה שלישית.

נ. ארד:

אני מבקשת התייעצות סיעתית.

היו"ר י. ארידור:

לסעיף 10 לחוק, יש לך הערות, מר בליזובסקי?

י. בליזובסקי:

סעיף 10 ענינו הוא ביטול מענק ההטבות שקיים היום לפי החוק לעידוד השקעות הון והוא 5% בכל חלקי הארץ, באזורים א', ב' ומרכז הארץ.

בהתאם להצעה, אם תאושר על-ידי הוועדה, סך כל המענק שינתן באזור א' יהיה 30% במקום 35%, באזור ב' - 15% במקום 20% היום ובאזור מרכז הארץ הוא יהיה אפס במקום 5% היום.

ביטול מענק ההטבות הוא במסגרת "עיסקה-חבילה" עם משרד האוצר, שנאלצנו להסכים לה. הביטול בא תמורת הצמדת תשלומי המענקים. מי שזוכר את התקופה לפני שנה ולפני שנתיים, כאשר באופן שיטתי האוצר שחק ערך ההלוואות והמענק על-ידי כך שהעבירם תקופה ממושכת לאחר האיטור, יודע שבאינפלציה ובפחותים שהיו למעשה המשקיע שאמור היה לקבל 35%, בגלל הפיגור בהעברת הסכומים, קיבל 20%-25%. אנחנו ראינו את הדבר הזה בחומרה רבה, משום שפגענו במשקיע ב"קש פלו", כאשר לקחנו בחיוב את תזרים

המזומנים. כתוצאה מכך נפגעה גם אמינות הממילה. הבטחנו רמת סיוע אחת, ובפועל נתנו רמת סיוע אחרת.

לכן החליטה ועדת הכספיה שבכל מקרה שהתשלומים המגיעים למקיע יועברו מעבר לעשרה ימים מיום הגשת הבקשה לבנק, יוצמדו הסכומים לריבית החשב הכללי. בדרך זו הפסקנו את השחיקה שהיתה בתשלומי הממשלה. בתמורה לכך הסכמנו לביטול מענק ההטבות.

ד. תיכון:

איפה מופיע בחוק עניין הצמדת המענק, כי עדיין אתה משאיר את הסעיף המקורי בחוק; זאת אומרת שאתה מחבסת על פרטנות, ופרטנות אינה חופסת בחוק. תדאג שהסעיף הרלבנטי בחוק יחוקק.

י. בליזובסקי:

חבר-הכנסת מצא הציע לארף גם את ההסכם שהיה לגבי הצמדת ההלוואות בחלק מהחוק.

ד. תיכון:

אם אתה אומר שהיה הסכם, הרי זה כאילו זה נותן וזה מקבל. אבל אם אתה משאיר בחוק את הסעיף הקובע שהמענק ישולם תוך 60 יום, אתה טוב נותן לאוצר את האפשרות לעשות זאת.

היו"ר י. ארידור:

אתה מוכן להכניס זאת לחוק?

י. בליזובסקי:

כן.

לשאלתו של חבר-הכנסת תיכון - מענק ההטבות כסמו כן הוא. הוא ניתן כאשר היו מכסים גם על ייבוא ציוד. כיום אין מכסים על ייבוא ציוד ואין הצדקה להחזיר. נכון לעם הזמן הפך מענק ההטבות לחלק מהמענק, אבל במקור הוא היה החזר על מכסים שהיו על יבוא ציוד. כך שאנחנו יכולים לבוא היום ולהציע לבטל את מענק ההטבות.

י. כהן:

לגבי הצמדת הסכומים בין אישור ההלוואה ובין נתינתה, זה מוטבל ראשון. אין כאן שום ויתור של האוצר. בין הצמדת הסכום של ההלוואה ובין הפחתת 5% מהמענק יש מרחק רב. כלומר, מעבר לעידוד שאין נותנים, הולכים להרע את המצב הקיים.

היו"ר י. ארידור:

מנמלץ שעניין ההצמדה של המענק ייכלל בתיקון הנוסף לחוק לעידוד השקעות הון. תפנו את תשומת לב מארד האוצר למטאלה זו.

מה שקשור להצבעה, אנו דוחים את ההצבעה על סעיף 10 בגלל הבקשה של סיעת המערך להתייעצות סיעתית.

סעיף 11 אין בו שום דבר המחייב דיון. גם עליו לא נצביע בגלל הבקשה להתייעצות סיעתית. הישיבה נעולה.